

Spis treści

Wprowadzenie	11
CZĘŚĆ I. PRZECIWDZIAŁANIE I RESOCJALIZACJA	13
ROZDZIAŁ 1.1	
Przeciwdziałanie pedofilii w polskim systemie prawnym – ujęcie ewolucyjne	15
Marta Romańczuk-Grącka Bogna Orłowska-Zielińska	
1.1.1. Ewolucja określenia dobra prawnego	16
1.1.2. Dynamika zakresu kryminalizacji i penalizacji tzw. czynów okołopedofilskich	20
1.1.3. Pozostałe środki przeciwdziałania pedofilii w polskim systemie prawnym	25
Wnioski	27
ROZDZIAŁ 1.2	
Profil działania oraz resocjalizacja i terapia kobiet seksualnie wykorzystujących dzieci	29
Małgorzata Kowalczyk	
1.2.1. Cele i metoda	31
1.2.2. Specyfika działania oraz typologia kobiet – agresorek seksualnych	31
1.2.3. Resocjalizacja i terapia kobiet wykorzystujących seksualnie dzieci	41
Wnioski	48
ROZDZIAŁ 1.3	
Nadzór prewencyjny sprawców niebezpiecznych po odbyciu kary	49
Dobrosława Szumiło-Kulczycka	
1.3.1. Bezpieczeństwo a wolność jednostki	49
1.3.2. Przesłanki i tryb orzekania nadzoru prewencyjnego	51

1.3.3. Postępowanie w przedmiocie uznania osoby za stwarzającą zagrożenie oraz zastosowanie wobec niej oznaczonego środka postpenalnego	53
1.3.4. Sposób wykonywania nadzoru prewencyjnego	55
1.3.5. Zakończenie stosowania nadzoru prewencyjnego	58
Wnioski	59

ROZDZIAŁ 1.4

Problematyka wykorzystania badań poligraficznych wobec skazanych poddanych próbie	60

Marek Leśniak

1.4.1. Atuty stosowania badań poligraficznych wobec skazanych korzystających z probacji	61
1.4.2. Wybór metodyki badań	64
Wnioski	68

ROZDZIAŁ 1.5

Znaczenie badań poligraficznych w resocjalizacji sprawców przestępstw seksualnych	70

Dominika Słapczyńska

1.5.1. Badania poligraficzne	71
1.5.2. Badania poligraficzne w nadzorze i terapii sprawców przestępstw seksualnych na przykładzie Stanów Zjednoczonych	72
1.5.3. Rodzaje badań poligraficznych w procedurze PCSOT	73
1.5.4. Badania dotyczące specyficznej kwestii z okresu sprzed skazania oraz w trakcie terapii	78
Wnioski	79

CZĘŚĆ II. WYKRYWANIE I DIAGNOZOWANIE SPRAWCÓW 81

ROZDZIAŁ 2.1

Psychologiczny i społeczny obraz przestępstwa zgwałcenia – realia oraz mity z perspektywy psychologii śledczej	83

Dariusz Piotrowicz

2.1.1. Mity dotyczące zjawiska	88
2.1.2. Mity dotyczące ofiary	92
2.1.3. Mity dotyczące sprawcy	96
Wnioski	101

ROZDZIAŁ 2.2**Czynności wykrywcze i dowodowe w sprawach przestępstw seksualnych – teoria a praktyka** 103

Piotr Herbowski

2.2.1. Sytuacje trudne	104
2.2.2. Okazanie osób	106
2.2.3. Okazanie głosu	108
2.2.4. Eksperyment procesowy	109
2.2.5. Osobowe źródła informacji	109
2.2.6. Badania poligraficzne	110
Wnioski	111

ROZDZIAŁ 2.3**Śledztwo w sprawie zabójstwa na tle seksualnym – zagadnienia prawne i kryminalistyczne** 112

Paweł Marcinkiewicz

2.3.1. Zabójstwo na tle seksualnym – charakterystyka zjawiska	112
2.3.2. Identyfikacja zdarzenia jako zabójstwa na tle seksualnym	114
2.3.3. Działania wykrywcze	117
2.3.4. Czynności procesowe z podejrzanym	119

ROZDZIAŁ 2.4**Preferencyjni i niepreferencyjni sprawcy czynów pedofilnych. Charakterystyka psychologiczna** 123

Karolina Grzywińska-Aleksandrowicz

2.4.1. Osoby badane i stosowane metody	124
2.4.2. Omówienie wyników	125
Wnioski	130

ROZDZIAŁ 2.5**Rozpoznawanie emocji przez osoby molestujące dzieci oraz sprawców innych przestępstw nieseksualnych** 131

Karolina Stala

2.5.1. Badanie sprawców przestępstw seksualnych i agresywnych z polskiego kręgu kulturowego	134
2.5.2. Rozpoznawanie emocji przez sprawców przestępstw seksualnych oraz innych przestępstw, agresywnych i nieagresywnych – wyniki	138

2.5.3. Wnioski z badań nad sprawcami z polskiego kręgu kulturowego	140
Wnioski	142

CZĘŚĆ III. ZAGADNIENIA DOWODOWE 145

ROZDZIAŁ 3.1

Pomyłki sądowe i ich przyczyny na przykładzie przestępstw seksualnych 147

Piotr Girdwoyń

3.1.1. Kwestie terminologiczne	147
3.1.2. Źródło danych	148
3.1.3. Typowe przyczyny pomyłek	148
3.1.4. Próba oceny sytuacji w Polsce	150
3.1.5. Przyczyny pomyłek z punktu widzenia kryminalistyki	151
3.1.6. Błędy w ocenie dowodu z opinii biegłego	154
Wnioski	156

ROZDZIAŁ 3.2

Znamiona przestępstw seksualnych w Kodeksie karnym a problemy dowodowe z nim związane 160

Dariusz Jagiełło

3.2.1. Uwagi wprowadzające i podstawowe typologie	160
3.2.2. Problemy z interpretowaniem znamion wybranych przestępstw seksualnych	163
3.2.3. Problem dowodzenia znamion przestępstw seksualnych	168
Wnioski	173

ROZDZIAŁ 3.3

Ślady zębów w przestępstwach seksualnych i wobec małoletnich 175

Agnieszka Przysańska, Dorota Lorkiewicz-Muszyńska, Mariusz Glapiński

Paweł Świdorski, Marzena Łabęcka, Michał Rychlik, Czesław Żaba

3.3.1. Ślady ugryzień jako obrażenie ciała	177
3.3.2. Okoliczności powstania śladów ugryzień	180
3.3.3. Aspekty psychologiczne i lokalizacja śladów ugryzień na ciele	181
3.3.4. Charakterystyka śladów ugryzień u dzieci	182
3.3.5. Ogólne założenia analizy śladów ugryzień	183
3.3.6. Zabezpieczanie śladów biologicznych w przypadku ujawnienia śladu ugryzienia na ciele	184
3.3.7. Wymazy	184
3.3.8. Dokumentacja fotograficzna	185

3.3.9. Materiał porównawczy	186
Wnioski	186

ROZDZIAŁ 3.4

Uduszenia autoerotyczne jako wyzwanie dla organów ścigania	188

Anna Winczakiewicz

3.4.1. Kontekst historyczny i charakterystyka	188
3.4.2. Problematyka śledztw w sprawach uduszeń autoerotycznych	194
Wnioski	197

ROZDZIAŁ 3.5

Psychoterapeuci jako biegli sądowi w sprawach o domniemane wykorzystanie seksualne dziecka	199

Szymon Emilia Draheim

3.5.1. Stosowanie zdyskredytowanych i pomijanie zweryfikowanych metod diagnostycznych	202
3.5.2. Pomijanie proporcji podstawowej rzeczywistych przypadków molestowania seksualnego	204
3.5.3. Lista objawów	206
3.5.4. Błędne koło w diagnozowaniu zaburzenia po stresie traumatycznym w kontekście oceny wiarygodności zeznania	208
3.5.5. Treściowe kryteria analizy zeznania	209
Wnioski	210

ROZDZIAŁ 3.6

Handel ludźmi do pracy niewolniczej – obraz zjawiska i prawa człowieka	212

Irena Malinowska

3.6.1. Istota handlu ludźmi	213
3.6.2. Sytuacja prawna handlu ludźmi w Polsce	214
3.6.3. Skala zjawiska	215
3.6.4. Metody działania sprawców handlu ludźmi	216
3.6.5. Charakterystyka ofiar handlu ludźmi	217
3.6.6. Identyfikacja ofiar handlu ludźmi	217
3.6.7. Algorytm postępowania funkcjonariuszy z ofiarą handlu ludźmi	219
3.6.8. Handel ludźmi w aspekcie zmuszania ofiar do pracy niewolniczej	219
3.6.9. Działania międzynarodowe w sprawach handlu ludźmi	220
3.6.10. Definicja handlu ludźmi	222

3.6.11. Prawa człowieka	223
3.6.12. Krajowy Program Zwalczenia i Zapobiegania Handlowi Ludźmi	224
3.6.13. Zagrożenie handlem ludźmi w Polsce i na świecie	225
3.6.14. Zadania instytucji i organizacji pozarządowych w zwalczaniu i zapobieganiu handlu ludźmi	226
Wnioski	227
Bibliografia	229
Spis fotografii, tabel i wykresów	244
O autorach i redaktorach naukowych	245